

get udøver legalitetskontrol med kirke- og præstegårdskassens budget.

Indførelse af en sognefuldmagt indebærer ikke, at menighedsrådene kan iværksætte eller yde støtte til en hvilken som helst aktivitet, eller at menighedsrådene kan foretage en fuldstændig fri prioritering af opgaverne. Menighedsrådene vil således fortsat være forpligtet til at overholde bestemmelser i den øvrige kirkelige lovgivning om foranstaltninger og opgaver, som menighedsrådet skal stille midler til rådighed for. Som eksempler herpå kan nævnes, at menighedsrådenes ansvar for finansiering af fx afholdelse af gudstjenester, vedligeholdelse af kirken og kirkegården og udgifter til lønninger m.v. til personalet fortsat er fastholdt i lovgivningen.

Indførelse af sognefuldmagten giver imidlertid menighedsrådene mulighed for at opprioritere en række opgaver, som hidtil har været finansieret af rådighedsbeløbet. Hermed imødekommes menighedsrådenes ønsker om at få mulighed for at prioritere det kirkelige liv højt. Lovforslaget vil således give menighedsrådene mulighed for at varetage opgaver som fx varesteder for børn og unge eller for voksne, samvær og lignende for ældre, besøgstjeneste, aflastning for pårørende til alvorligt syge samt selvhjælpsgrupper og aktiviteter for flygtninge og indvandrere uden at være begrænset af rådighedsbeløbets maksimum.

Sognefuldmagten indebærer som nævnt ikke en adgang til, at menighedsrådene kan iværksætte eller yde støtte til en hvilken som helst aktivitet. Sognefuldmagten er således afgrænset på samme måde som det hidtidige rådighedsbeløb. Sognefuldmagten vil derfor alene kunne bruges til at finansiere udgifter vedrørende sognets eller kirke-distriktets kirkelige aktiviteter og udgifter til fremme af det kirkelige liv i pastoratet eller kommunen eller kirkelige formål af betydning for stiftet som helhed.

Der er i dag store forskelle i opfattelsen af, hvilke aktiviteter der kan betegnes som »kirkelige«, og som det enkelte menighedsråd dermed kan finansiere af rådighedsbeløbet. For ikke at begrænse det kirkelige livs mangfoldighed indeholder lovforslaget ikke en nærmere definition af, hvad »kirkelige aktiviteter«, »det kirkelige liv« eller »kirkelige formål« er.

Både anvendelsen af det nuværende rådighedsbeløb og afgrænsningen af sognefuldmagten er overladt til det enkelte menighedsråd under tilsyn af de stedlige kirkelige tilsynsmyndigheder – provstiuvalget og stiftsøvrigheden – jf. menighedsrådslovens § 45. Menighedsrådets afgørelse med hensyn til støtte af rådighedsbeløbet og afgrænsningen af sognefuldmagten skal bygge på en konkret vurdering af, om det pågæl-

dende formål kan siges at virke til fremme af det kirkelige liv på stedet.

Rådighedsbeløbet har siden vedtagelsen af lov nr. 317 af 6. maj 1992 om ændring af lov om menighedsråd ikke skullet specificeres på enkeltposter på kirkekassens budget, og provstiuvalget har derfor siden dette tidspunkt været afskåret fra at skære i enkeltposter vedrørende rådighedsbeløbet. Provstiuvalgets legalitetskontrol af rådighedsbeløbets anvendelse har derfor først fundet sted i forbindelse med godkendelsen af kirkekassens regnskab. Tilsvarende vil gælde, for så vidt angår provstiuvalgets tilsyn med afgrænsningen af sognefuldmagten.

Anvendelsesområdet af rådighedsbeløbet har traditionelt været fx tilskud til lokale kirkelige opgaver, som det er nærliggende, at præsten og menighedsrådet i forening søger gennemført, og som går ud på at samle sognets beboere om gudstjenester og møder i sognet. I overensstemmelse hermed har rådighedsbeløbet været anvendt til honorar m.v. til fremmede talere til gudstjenester eller møder i kirken, udsendelse af indbydelse til familiegudstjenester og anden reklamering for sognets gudstjenester, opførelse af kirkespil, anskaffelse af publikationer som fx bibler, det nye testamente og salmebøger til uddeling ved barnedåb, konfirmation og vielse og til udgivelse af kirkeblad m.v., indtil denne udgift fra 1. januar 1998 blev trukket ud af rådighedsbeløbet og overført til særskilt kontoering.

Indtil 1989, hvor reglerne om samarbejde mellem menighedsråd og mulighederne for dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning blev indført, blev udgifter – herunder lønudgifter – til sognemedhjælperprojekter typisk også finansieret af rådighedsbeløbet.

Rådighedsbeløbet er også blevet anvendt til andre formål som fx dækning af udgifter til pasning af kirkegængeres børn under gudstjenester og kirkelige handlinger, til arbejde blandt børn og unge samt til besøgstjenester eller lignende.

I relation til arbejde, der udføres af frivillige kirkelige organisationers lokale afdelinger, har menighedsrådene kunnet bruge rådighedsbeløbet til at yde støtte til dette arbejde, hvis arbejdet efter menighedsrådets skøn var til gavn for det lokale kirkelige liv. Derimod har der ikke kunnet ydes tilskud til landsdækkende kirkelige organisationer som sådan.

Indtil gennemførelsen af lov nr. 221 af 16. maj 1984 om menighedsråd var det i praksis antaget, at der ikke af rådighedsbeløbet kunne ydes støtte til foranstaltninger, hvortil lovgivningen hjemlede tilskud af offentlige midler. Den nævnte lov indebar, at den blotte mulighed for offentlig støtte ikke længere var nok til,